

Kommunal- og regionalpolitisk program

Indhold

| | |
|---|------------|
| 1. Grundlag og værdier | side 3 |
| 1.1 Grundlag | |
| 1.2 Værdier | |
| 2. KD's politik | side 4 |
| 2.1 Familiens trivsel | side 4 |
| 2.1.1 Forebyggelse og hjælp til familier i krise | |
| 2.1.2 Børnepasning | |
| 2.1.3 Forældreorlov..... | side 5 |
| 2.1.4 Forebyggelse på børneområdet | |
| 2.1.5 Anbringelse udenfor hjemmet | |
| 2.1.6 Forebyggelse på unge-området..... | side 6 |
| 2.1.7 Adoption | |
| 2.2 Folkeskole og friskole | side 7 |
| 2.2.1 Generelt om folkeskolen | |
| 2.2.2 Folkeskolereformen | |
| 2.2.3 Samarbejde på tværs..... | side 8 |
| 2.2.4 Den rummelige folkeskole | |
| 2.2.5 Mindre bureaukrati | |
| 2.2.6 Fri- og efterskoler | |
| 2.2.7 Ungdomsuddannelser..... | side 9 |
| 2.3 Ældre | side 10 |
| 2.3.1 Omsorg og pleje | |
| 2.3.2 Boliger til ældre | |
| 2.3.3 Demente | |
| 2.3.4 Hospice | |
| 2.3.5 Hospice og Palliation (lindrende pleje)..... | side 11 |
| 2.3.6 Aktiv Dødshjælp | |
| 2.3.7 Plejehjem | side 12 |
| 2.4 Sundhedsfremme, forebyggelse og behandling | side 13 |
| 2.4.1 Sundhedsfremme | |
| 2.4.2 Forebyggelse | |
| 2.4.3 Behandling..... | side 13-14 |
| 2.5 Plads til alle | side 15 |
| 2.5.1 Borgere med handicap | |
| 2.5.2 Flygtninge og indvandrere | |
| 2.5.3 Nedbringelse af aborttallet..... | side 16 |
| 2.5.4 Fosterdiagnostik og Fosterreduktion | side 17 |
| 2.5.5 Kunstig Befrugtning | |
| 2.6 Sygehusområdet | side 18 |
| 2.6.1 Kvalitet og nærhed | |
| 2.6.2 Hurtig akut indsats på ulykkesstedet..... | side 19 |

- 2.6.3 Hurtig afklaring og behandling
- 2.6.4 Sammenhængende patientforløb
- 2.6.5 Organdonation

2.7 Psykiatri- og socialområdet.....side 20

- 2.7.1 Udredning og behandling
- 2.7.2 Det frivillige sociale arbejde.....side 20

2.8 Erhvervsudvikling.....side 22

- 2.8.1 Erhvervslivet
- 2.8.2 Turismen
- 2.8.3 Lokale uddannelsesstilbud
- 2.8.4 Gode trafikforbindelser.....side 23

2.9 De mindre bysamfund.....side 24

2.10 Bæredygtig planlægning og miljø.....side 25

- 2.10.1 Generelt
- 2.10.2 Energi
- 2.10.3 Forsyningsvirksomheder.....side 26
- 2.10.4 Boliger
- 2.10.5 Erhverv
- 2.10.6 Trafik.....side 27
- 2.10.7 Miljø
- 2.10.8 Klima.....side 28
- 2.10.9 Økologi

2.11 Kultur og fritid.....side 29

- 2.11.1 Kulturlivet
- 2.11.2 Det øvrige fritidsliv
- 2.11.3 Fritidsundervisning

2.12 Økonomi og arbejdsvilkår.....side 30

- 2.12.1 Økonomistyring
- 2.12.2 Udlicitering
- 2.12.3 Kommunen som arbejdsgiver.....side 31
- 2.12.4 Det rummelige arbejdsmarked

3.0 Afslutning.....side 32

1. Grundlag og værdier

1.1 Grundlag

KristenDemokraternes politik bygger på det kristne livs- og menneskesyn, herunder menneskelivets værdi, næstekærligheden og forvalteransvaret.

KD sætter mennesket før systemet og fastholder, at familien og civilsamfundet har en særlig funktion i samfundet.

1.2 Værdier

Respekt – for menneskets uendelige og uerstattelige værdi fra befrugtning til naturlig død.

Omsorg – for familien som den bærende enhed i samfundet. Og omsorg og ansvar for handicappede, syge og socialt udsatte.

Nærhed – et nærdemokrati med tidlig inddragelse af og tæt dialog med borgerne, samt gode rammer for frivillige og lokale ildsjæle.

Forebyggelse – af skilsmisser, alkohol- og stofmisbrug og livsstilssygdomme. Konkret forebyggelse med konkret handling.

Valgfrihed – så forældre frit kan vælge privat pasning (pengene skal følge barnet). Generelt skal pengene følge opgaven, også ved valg af privat eller selvejende institutioner på skole-, handicap-, ældre- og sygehusområdet.

Bæredygtighed – er ansvar for natur og miljø, og for en miljømæssig og økonomisk bæredygtig udvikling.

2. KristenDemokraternes politik

2.1 Familiens trivsel

Gode, velfungerende familieforhold er det bedste grundlag for, at børn og unge vokser op til positive, ansvarsbevidste voksne. Det er et værn mod vold, kriminalitet, rodløshed og misbrug.

KD ønsker derfor, at den enkelte kommune støtter familiens trivsel gennem en familiepolitik, hvis gennemførelse forankres i et af de politiske udvalg.

2.1.1 Forebyggelse og hjælp til familier i krise

Familiekundskab skal indgå i undervisningen i folkeskolens overbygning, så unge får basisviden om forældreansvar og familiens betydning.

Kommunen skal tilbyde uregistreret rådgivning til par og familier som en forebyggende indsats.

Kommunen skal tilbyde gratis rådgivning til par i krise med det formål at redde parforholdet. Hvor skilsmisse ikke kan undgås, skal rådgivningen modvirke, at børn bliver kastebold mellem forældrene. I forbindelse med forældrenes skilsmisse skal børn med behov herfor tilbydes samtalegrupper.

Forældre med særlige behov skal have den nødvendige støtte til at varetage forældreansvaret.

2.1.2 Børnepasning

Børnene er forældrenes og ikke statens. Derfor skal forældrene frit kunne vælge heltids- eller deltidsplads, privat pasning eller selv at passe børnene med økonomisk kompensation.

Forældrebetaling i institutioner skal modul-opbygges, så der kun betales for den pasning, der er behov for.

Omfang af pasning skal indrettes efter familiens aktuelle behov. Og pasning i nærmiljøet skal prioriteres højt.

Kommunale institutioner skal forholde sig til barnets medfødte køn.

85% af kommunens udgifter til en daginstitutionsplads skal lægges der, hvor barnet reelt passes – uanset om det er i en privat pasningsordning eller hos forældrene selv.

Faktaboks: Loven i dag

Loven i dag giver mulighed for at kommunerne giver tilbud om at dække udgifter til forældre der ønsker at passe egne børn i eget hjem. Kommunalbestyrelsen er derimod ikke forpligtet på at give tilskud til forældre, der vælger selv at passe deres børn. Tilskuddet kan højst udgøre 85 pct. af den billigste nettodriftsudgift i et dagtilbud til samme aldersgruppe i kommunen. Mange kommuner har ikke udnyttet denne mulighed.

Forældre med behov for kommunal børnepasning skal tilbydes et bredt spekter såsom vuggestue, dagpleje, integrerede institutioner, legestue, børnehave – herunder skov- eller friluftsbørnehave, skolefritidsordning, fritidsklub eller -hjem samt junior- og teenklubber.

2.1.3 Forældreorlov

Enhver person, der har forældre- eller plejeorlov skal sikres samme optjening af den anciennitet og pension, som følger med ansættelsen. Og de skal sikres mulighed for at genindtræde i jobbet på lige fod med andre.

Forældre, der i en periode ikke har stået til rådighed for arbejdsmarkedet for at passe deres egne børn, skal have ret til dagpenge fra første dag ved tilbagevenden til arbejdsmarkedet, såfremt de i perioden har været medlem af en arbejdsløshedskasse.

2.1.4 Forebyggelse på børneområdet

Er børns velfærd er truet af store problemer i familien, skal de sociale myndigheder på et tidligt tidspunkt gribe ind med en målrettet indsats og forsøge at holde familien samlet. Familiens eget netværk bør inddrages.

Den tidlige indsats skal prioriteres højt. Kommunen skal både tilskynde og muliggøre et tæt tværfagligt samarbejde, der hurtigt kan reagere på pædagogers, sundhedsplejerskers, læreres og andres bekymring for et barns trivsel.

Hurtig indsats med sproglig stimulering og/eller institutionsplads kan være nødvendig for en vellykket integration af børn med anden etnisk herkomst.

Indsatsen kan omfatte hjemme-hos-pædagoger¹, familiekonsulenter, familieaflastning eller familiedagcentre, hvor truede familier² kan vejledes i at fungere sammen som familie. Her kan man også afklare fremtiden for og ressourcerne i familien.

Indsatsens mål er at hjælpe forældrene til selv at kunne klare forældreopgaven og dermed sikre børnene en bedre opvækst.

Kommunen skal kunne give unge gravide kvinder særlige individuelle tilbud som alternativer til abort.

2.1.5 Anbringelse udenfor hjemmet

Anbringelse udenfor hjemmet skal først og fremmest tilgodes barnets tarv. Ved forældres sygdom eller død må anbringelse hos familie eller nære pårørende gå forud for familiepleje eller institution.

Ved anbringelser skal institution eller familiepleje vælges ud fra det, der tilgodes barnets/den unges behov for hjælp. Der skal så vidt muligt samarbejdes med forældre og andre personer i barnets/den unges netværk. Forældrenes livsholdning/tro skal respekteres ved valg af institution eller plejefamilie.

Barnet/den unge må aldrig blive katebald mellem forældrene og de offentlige myndigheder.

2.1.6 Forebyggelse på unge-området

Den forebyggende indsats mod vold, kriminalitet, alkohol- og stofmisbrug skal udføres i tæt samarbejde mellem skole/hjem, socialvæsen og politi (SSP).

¹ Pædagoger, som er ansat af kommunalbestyrelsen til at være til stede i hjemmet og støtte familier med særlige problemer. En hjemme-hos-pædagog er et alternativ til et døgninstitutionsophold.

² Familier, som ikke formår at håndtere sociale og/eller økonomiske problemer, samt familier berørt af misbrug, psykiske lidelser og andre alvorlige problemer.

Ungdomsuddannelserne skal udarbejde en alkoholpolitik, der dels sigter på at modvirke alkoholmisbrug blandt unge, dels viderefører grundskolens fokus på alkoholproblemer.

Forældrene skal inddrages og gøres bevidste om deres medansvar for barnets og den unges trivsel og adfærd.

2.1.7 Adoption

Der skal være økonomisk ligestilling mellem udgifter til kunstig befrugtning og adoption. Dette kan ske ved nedsættelse af udgifterne ved adoption af barn/børn fra udlandet eller ved at indføre brugerbetaling på kunstig befrugtning.

2.2 Folkeskole og friskole

2.2.1 Generelt om folkeskolen

Skolen skal give eleverne gode faglige kompetencer og færdigheder samt bidrage til at skabe positive, sociale, ansvarsbevidste og demokratiske unge mennesker.

Den kristne kulturarv skal være en grundpille i folkeskolen. Kristendomsundervisningen skal prioriteres højt både time- og indholdsmæssigt. Der bør være morgensamling med morgensang og Fadervor på alle skoler, hvis forældrebestyrelsen ønsker det.

Folkekirken skal have forret til at vælge tidspunkt for konfirmandundervisningen, da denne undervisning også har stor almindelig og kulturbærende værdi.

Familiekundskab er med til at sætte fokus på etik og på styrken i et godt familieliv.

FAKTABOKS: Familiekundskab

KD ønsker det timeløse fag familiekundskab ændret til et fag på skemaet. Det skal indeholde emner som: Forskellige familieformer, budgetlægning, seksualundervisning, børneopdragelse, børnepsykologi og madkundskab med ernæringslære.

Udtalelse af daværende landsformand Bjarne H. Kirkegaard, 10. maj 2010, baseret på tidligere programmer og vedtagelser i KrF/KD.

Børnene skal lære, hvordan vi respekterer og bevarer de givne værdier i natur og miljø.

Kommunalpolitikere har det overordnede ansvar for økonomiske rammer og kvalitet i de lokale folkeskoler.

Decentralisering skal sikre, at skolebestyrelser, skoleledere og medarbejdere i et tæt samarbejde har medindflydelse på skolens udvikling indenfor folkeskolens mål og rammer.

Der skal være fokus på reel elevindflydelse og medbestemmelse i skolen.

KD arbejder for små klassestørrelser, hvilket giver mere tid til den enkelte elev. Hvor det ikke er muligt, må man have deletimer eller to-lærer ordning.

Skolen bør være aktiv medspiller i lokalområdet, for eksempel som det lokale kulturelle samlingssted.

For at kunne leve op til folkeskolelovens krav, skal der ske betydelige bygningsmæssige forandringer/renoveringer. Dette har høj prioritet.

Det skal være muligt at forbedre indholdet i folkeskolen, bl.a. skal ressourcerne til undervisningsmidler og IT opprioriteres.

Mulighed for fritagelse for kristendomsundervisning skal bevares. Men forudsætningen er, at der gennemføres anden religionsundervisning efter en undervisningsplan, der giver en introduktion til den kristne kulturarv som bærende for det danske samfund.

2.2.2 Folkeskolereformen

Børn har brug for at være sammen med deres forældre og familie. Det er i familien, at børnene kan udvikle sig til harmoniske, selvstændige og ansvarsbevidste mennesker.

Derfor er KD imod en heldagsskole, hvor børnene opholde sig i op til 40 timer om ugen. Efter skoletid skal børnene have mulighed for at udvikle sociale relationer i familien og/eller gennem fritidsaktiviteter, som de selv vælger.

KD ønsker en skole, hvor børnene mødes af velforberejdede, engagerede lærere, der bruger den største del af tiden til at undervise og være sammen med eleverne frem for blot at skulle beskrive dem i rapporter.

Vi er enige i, at eleverne i folkeskolen skal have mere undervisning for pengene. Men det skal opnås ved at flytte lærernes kræfter fra administration til undervisning – og ikke ved at beholde børnene i skolen hele dagen.

2.2.3 Samarbejde på tværs

Der skal være helhed i børnenes hverdag.

Skolen skal have et tæt samarbejde med børnehaver, skolefritidsordninger og fritidshjem omkring det enkelte barn. Det letter overgangene og giver mere sammenhæng for barnet.

Forældrene har et stort ansvar for, at barnet møder undervisningsparat i skolen.

Et konstruktivt samarbejde mellem skole og hjem er en forudsætning for, at barnet får størst muligt udbytte af undervisningen.

2.2.4 Den rummelige folkeskole

Folkeskolen skal være rummelig og inkluderende, så de socialt sårbare, de bogligt svage, de handicappede og de velbegavede børn tilgodeses. Ligeså skal der tages hånd om det stigende antal indvandrer- og flygtningebørn, der skal integreres godt i vores samfund.

Skoleledere, lærere og pædagoger skal have mulighed for at efteruddanne sig, så de er godt rustede til opgaven.

Kommunen skal have en specialundervisnings-politik, der tager vidt hensyn til det enkelte barns behov og muligheder for at blive i nærmiljøet.

Der skal foretages en reel individuel vurdering af det handicappede barns udfordringer, hvor også skolens "geografi"/indretning tænkes med. F.eks. skal særligt sensitive børn eller børn med autismespektrum-lidelser afskærmes fra forstyrrelser og mange indtryk for at kunne lære.

Den inkluderende skole skal være på barnets præmisser og ikke vælges på baggrund af økonomi. Børn med vidtgående behov skal stadig kunne tilbydes at gå i særlige klasser eller skoler.

2.2.5 Mindre bureaukrati

Der bruges for mange ressourcer på kontrolforanstaltninger i skolerne. KD vil arbejde for, at der ikke skal udarbejdes elevplaner for alle fag på alle klassetrin. Det er vigtigere, at lærerne bruger så megen tid på undervisning som muligt.

2.2.6 Fri- og efterskoler

KD anser friskolerne som en væsentlig del af dansk skoleliv. De skal derfor have vilkår, som gør dem til en reel valgmulighed for elever og forældre.

Nedlagte folkeskoler skal straks efter beslutning om nedlæggelse tilbydes til en eventuel friskole.

Kommunen skal samarbejde omkring den offentlige busdrift til friskolen, hvor det er nødvendigt.

Friskoler og efterskoler skal fritages for grundskyld på lige fod med folkeskolen.

Lærere på frie og private skoler skal have samme adgang til kommunens udbud af kurser og efteruddannelser som lærere i kommunale skoler.

Kommunen skal betragte efterskoler som en naturlig del af undervisningssystemet.

Ved indskrivning af kommende elever til 0.(nulte) klasse, skal kommunen orientere om udbud af frie og private skoler på lige fod med de kommunale skoler.

FAKTABOKS: Hvad er forskellen på privat- og friskoler?

Friskoler og privatskoler fungerer på samme vilkår og skal leve op til den samme lovgivning.

(Dansk Friskoleforening: <http://www.friskoler.dk/hvad-er-en-friskole/fakta-og-myter-om-friskoler/>)

At oprette og drive friskoler er en frihedsret. Skolernes idégrundlag må ikke antastes af staten gennem særlige krav til vedtægter eller indflydelse på bestyrelsens sammensætning. Det offentliges opgave er at understøtte de frie skoler i en sådan grad, at friheden er reel for alle socialgrupper.

Friskolerne skal altid have selvstændig kompetence til at fastlægge mål, indhold og metoder for undervisning, så længe det faglige er på niveau med kravene i folkeskolen. Det offentlige skal føre tilsyn med, at friskolerne overholder det lovbestemte pensum.

2.2.7 Ungdomsuddannelser

Samarbejdet mellem erhvervslivet og ungdomsuddannelserne skal udbygges, så skolerne kan give en målrettet uddannelse og optimal vejledning om uddannelses- og erhvervsforhold.

Det skal være muligt at tage et eller flere år af uddannelsen i udlandet og få det godskrevet (meritoverført) til en dansk uddannelse.

2.3 Ældre

KD ønsker, at vore ældre medborgere behandles på en værdig og respektfuld måde med udgangspunkt i de ældres forskellige ressourcer. Dette må være målet for kommunernes ældrepolitik.

2.3.1 Omsorg og pleje

Nogle ældre har brug for hjælp i dagligdagen. Det er vigtigt, at princippet "hjælp til selvhjælp" benyttes for at bevare den ældres færdigheder og værdighed længst muligt. Den ældre skal føle sig tryk ved at være i egen bolig.

Kommunen skal forebygge tab af færdigheder ved at give tilstrækkelig omsorg, pleje og støtte i form af hjælpemidler, genoptræning, mad udbringning, hjemmehjælp og døgnpleje. Manglende mobilitet må ikke være en hindring for at benytte aktivitets- og dagcentre.

For at tilstræbe den bedste service og største tilfredshed med ydelserne skal de ældre skal have et reelt valg mellem offentlig og privat hjemmehjælp. Den enkelte modtager skal orienteres skriftligt om de visiterede ydelser.

Hvis kommunen ikke leverer en visiteret ydelse, skal borgeren kunne vælge at få ydelsen udført af et privat firma på kommunens regning og uden unødigt forsinkelse.

Hvis en borger over 75 år ikke har kontakt med hjemmeplejen, skal der gives forebyggende hjemmebesøg, medmindre borgeren aktivt fravælger det.

Den ældre skal til enhver tid kunne fravælge tilbud om kommunale ydelser.

Brug af robotter i hjemmet forudsætter, at den ældre er indforstået med det.

Der skal gøres rent minimum hver 2. uge hos ældre, der har brug for det.

Nære pårørende, der har fået orlov for at pleje en alvorligt syg slægtning, skal fortsat have orlov i den tid, hvor den syge er indlagt på hospice

2.3.2 Boliger til ældre

Kommunen skal sørge for et varieret udbud af boligformer, der kan tilgodese de ældres forskellige behov. Det kan f.eks. være ældrevenlige boliger og plejeboliger.

Kommunen skal have aflastningspladser til rådighed for ældre, der i en periode ikke kan klare sig i eget hjem, f.eks. ved udskrivning fra sygehus. Ligeså skal kommunen se positivt på grupper af ældres ønsker om alternativer som f.eks. ældrekollektiver.

2.3.3 Demente

Gruppen af demens-ramte er stigende. Kommunen skal derfor ansætte personale, der er specielt uddannet til at give disse mennesker et værdigt liv. Der skal givet personalet mulighed for videreuddannelse, evt. i samarbejde med andre kommuner.

Når mennesker med demens passes af pårørende, skal de have mulighed for at få ekstra hjælp og pleje. Og de pårørende skal støttes og aflastes bedst muligt.

Alle kommuner skal have et antal skærmede enheder til mennesker med demens, der ikke kan være i eget hjem.

FAKTABOKS: Skærmede enheder

Ved skærmede enheder forstås en mindre afgrænset enhed med overskuelige rammer, med et mindre antal medbeboere og med en fast stab af veluddannet personale. Formålet med skærmede enheder til demensramte, er at skabe et trygt miljø, hvor der bruges socialpædagogiske metoder i omsorgen og plejen.

www.sst.dk/da/aeldre/demens/demensguiden/socialt-ydelser/aeldrebolig-plejebolig

EN skærmet enhed er en plejebolig for mennesker:

- Som har svær mental svækkelse og eller hjerneskade
- Som ikke kan indgå i sociale relationer
- Som handler uhensigtsmæssigt i forhold til omgivelser, normer og påvirkninger (adfærdsproblematikker)
- Som har behov for overskuelige rammer
- Som har specielt uddannet personale ansat, med viden om Alzheimer

2.3.4 Hospice og Palliation (lindrende pleje)

Der skal være tilstrækkeligt med pladser til rådighed på hospice, fordelt i forhold til befolkningstætheden. Det skal være sådan, at alvorligt og uhelbredeligt syge kan få den fornødne omsorg og smertelindrende pleje (palliative behandling) af veluddannet og erfarent personale.

Plejeorlov/ydelse, der er bevilget til en pårørende, skal bevares, mens den pårørende er på hospice.

Der skal være særskilte Hospice afdelinger for dem der ikke er ældre samt for børn.

Hospicer skal organiseres som selvejende institutioner. Oprettelse af hospice skal støttes økonomisk af det offentlige, og opholdet skal være gratis. Og frivillige bør kunne inddrages i relevante praktiske og sociale opgaver.

Det enkelte hospice skal fungere som videncenter, der videregiver erfaringer og uddanner plejepersonale for døende.

Kommunen skal bevilge plejeorlov til ægtefæller eller andre pårørende, der ønsker at pleje døende borgere i eget hjem. Plejeorloven bør gælde indtil borgeren er død, uanset om den døende bliver passet derhjemme, på plejehjem, hospital eller hospice. Som det er nu, bliver plejeorloven stoppet så snart den døende kommer på hospice. Men der er stadig behov for samvær med den pårørende, der har passet den døende derhjemme. Ved fratagelse af plejeorlov er der risiko for at de pårørende må sygemelde sig, for at kunne være sammen med den døende.

Kommunerne bør som supplement til hospice sikre, at døende borgere får optimal lindrende pleje både fysisk, psykisk, socialt og åndeligt enten i hjemmet eller på ældrecentrenes aflastning.

Pleje af den døende i hjemmet skal varetages af et udkørende palliativt team, som samarbejder med hospice og den kommunale hjemmepleje.

Uanset om plejen af døende og patienter med behov for palliation varetages af hjemmeplejen, på sygehus, på plejehjem eller på hospice, bør der være lige vilkår uanset hvor man bor. Med hensyn til palliation skal der altid være mulighed for at hjemmesygeplejersken kan kontakte palliativt team og derigennem en palliativ vagtlæge døgnet rundt.

2.3.6 Aktiv Dødshjælp

Ethvert menneske har ret til at dø en naturlig og værdig død. Derfor er KD for "aktiv livshjælp" og afviser enhver form for aktiv dødshjælp og assisteret selvmord.

Aktiv livshjælp betyder, at alvorligt syge skal have den fornødne omsorg og smertelindrende pleje (palliativ behandling) af veluddannet personale – uanset om den syge opholder sig i hjemmet, på sygehuset eller på hospice.

Beslutning om ophør af udsigtsløs behandling er ikke aktiv dødshjælp.

2.3.7 Plejehjem

Plejekrævende ældre, der har behov for en plads på plejecenter, skal i videst muligt omfang have en plads tæt på deres nærområde. Det gælder også, såfremt det nærmeste plejecenter er et friplejehjem.

2.4 Sundhedsfremme, forebyggelse og behandling

2.4.1 Sundhedsfremme

Kommunen har en væsentlig opgave med at gøre befolkningen bevidst om "ansvar for eget liv".

Det enkelte menneskes behov for sundhedsfremme, sygdomsforebyggelse og pleje skal så vidt muligt opfyldes i det lokale samfund gennem et bredt samarbejde mellem praktiserende læger, sundhedsplejersker, hjemmesygeplejersker, tandlæger m.fl.

Almen praksis bør have en større og mere afgørende rolle end nu i forhold til tidlig opsporing og udredning, herunder livsstilsvejledning om folkesygdomme.

Regionen skal sørge for et tæt samarbejde med kommunerne. Der skal udarbejdes fælles sundhedsaftaler om forebyggelse, sundhedsfremme, genoptræning og rehabilitering.

Den sundhedsfaglige ekspertise bør samles i et sundhedscenter for at sikre sammenhæng og kvalitet i sygdomsbehandling, genoptræning og forebyggelse. Det er regionens ansvar, at der er tilstrækkelig lægedækning i alle kommuner.

Skoler og børneinstitutioner m.v. skal have en sundhedsfremmende holdning for at lære børn og unge, at de selv er medansvarlige for at få et godt og sundt liv.

Alle kommunens institutioner bør have en politik omkring kost og motion.

Der skal ydes en koordinerende indsats sammen med kommunerne for at forebygge misbrug og overvægt.

2.4.2 Forebyggelse

Alkohol- og stofmisbrug er et alvorligt problem, der ødelægger familier og ofte medfører kriminalitet og vold m.m. Kommunen skal aktivt forebygge misbrug med en alkohol- og misbrugspolitik, der signalerer klare holdninger og forventninger til skoler, institutioner, foreninger m.m. om at tage aktivt del i forebyggelsen.

Kommunale institutioner for børn og unge skal være alkohol- og stoffri.

Kommunen skal medvirke til tilbud om rygestopkurser.

Alkoholbevillinger – især natbevillinger – skal begrænses i antal.

Kommunen skal støtte alkoholfrie væresteder, hvor misbrugere kan komme uden på nogen måde at blive registreret. Det gælder også væresteder, der drives af frivillige organisationer.

Kommunen skal være særlig opmærksom på børn og unge fra familier, hvor forældrene har psykiske eller sociale problemer. Det er vigtigt at bryde den sociale arv og forebygge kriminelle ungdomsmiljøer. Kommunen skal have en plan for, og afsætte nødvendige midler til, en systematisk og tidlig indsats efter behov.

2.4.3 Behandling

Misbrugere skal have tilbud om straksbehandling, og de pårørende skal have tilbud om støtte.



Mens misbrugeren er i behandling, skal vedkommendes børn have tilbud om samtalegrupper med børn i samme situation.

2.5 Plads til alle

2.5.1 Borgere med handicap

Det handler om respekt for det enkelte menneske. Derfor tager KD's handicappolitik udgangspunkt i FN's handicapkonvention, der bygger på ligestilling, lighed, lige muligheder og lige ret. Den vil beskytte og værne, og vil respekt for livet og det enkelte menneske.

Disse værdier er vigtige for handicappede borgeres muligheder i forhold til uddannelse, tilgængelighed, social tryghed, boformer, fritidsmuligheder, familieliv m.v.

Handicappede borgere skal tilbydes den skolegang og det arbejdsliv, som den enkelte magter. Det er vigtigt, at samfundet er så rummeligt, at denne gruppe borgere får lov til at bruge evnerne til gavn og glæde for sig selv og samfundet.

Det er vigtigt, at familien støttes. Det gælder også, hvor handicapet konstateres inden fødslen. Her skal forældrene vejledes om deres muligheder og ret efter barnets fødsel.

Familier med et handicappet barn skal tilbydes den nødvendige hjælp i hjemmet, og der skal være tilbud om aflastningsplads efter familiens behov. Hjælpen skal gives individuelt og tage udgangspunkt i barnets og familiens behov.

Forældrebetaling til handicappede børns institutionsplads skal ikke være afhængig af barnets (manglende) udviklingspotentiale.

Handicappede borgere skal tilbydes en passende bolig. Det være sig i nærmiljøet, et bofællesskab i kommunen eller et bofællesskab med en bestemt ideologisk baggrund. Borgeren og dennes pårørende skal medinddrages i valget, så deres ønsker og behov tilgodeses.

Kommunerne skal sikre ledsagerordning for handicappede efter behov.

Handicappede borgere skal i kommunen have adgang til fritidstilbud, der er tilpasset målgruppen, gerne i bestående foreninger.

Offentlige bygninger skal være indrettet, så de er tilgængelige for handicappede borgere. Der bør være teleslynge i de af kommunens lokaler, der benyttes til offentlige møder.

Tilgængelighed skal indtænkes ved nybyggeri, vej- og fortovsanlæg m.v., så den handicappede borger kan deltage aktivt i samfundet.

De handicappede borgere har i al for høj grad holdt for, når kommunerne skulle spare. KD vil både i kommunerne og samfundet generelt bremse den form for økonomisk politik, fordi den giver en stor social slagside.

Kommunerne skal udarbejde en handicappolitik, hvis udmøntning forankres i et af de politiske udvalg.

2.5.2 Flygtninge og indvandrere

Alle mennesker er uanset tro, race og hudfarve ligestillede borgere. Mennesker med fremmed nationalitet, der bosætter sig i Danmark, skal nyde samme retslige og sociale beskyttelse som danske statsborgere. Det betyder samtidig, at den danske lovgivning skal respekteres af tilflytteren.

Alle kommuner skal udarbejde en målsætning for integration af flygtninge, samt en politik for gennemførelsen. Målet er, at flygtningene bliver selvhjulpne og selvforsørgende borgere, der kan

tage ansvar for eget og evt. ægtefælles og børns liv, velfærd og udvikling på lige fod med kommunens øvrige borgere.

Kommunen skal aktivt modvirke forfølgelser blandt flygtninge i Danmark. Især konvertitter skal beskyttes mod forfølgelse fra deres landsmænd; og det er ikke nødvendigvis den forfulgte konvertit, der skal flyttes.

Samarbejdet mellem flygtninge, kommunen og det omgivende samfund skal koordineres for at fremme integrationen samt modvirke udstødning, vold og diskrimination. De frivillige organisationer, kirker m.v. bør i vid udstrækning involveres.

Kommunen bør oprette integrationsråd, så borgere med anden etnisk baggrund får større medansvar for integrationsindsatsen.

Flygtninge må ikke placeres isoleret fra andre flygtninge, men skal dog bo således, at ghettodannelse undgås.

Flygtninge skal gives grundlæggende viden om landspolitiske og lokale forhold, herunder foreningslivet, samt om betydningen af at leve i et demokratisk samfund med dansk kultur, danske normer og traditioner.

En vellykket integration forudsætter, at flygtninge og indvandrere hurtigt lærer dansk, så de kan begå sig i samfundet og få et arbejde. Det er vigtigt med et åbent og positivt samarbejde mellem kommunen og private virksomheder omkring praktik- og arbejdspladser.

Børn og unge skal have relevante undervisningstilbud med udgangspunkt i vedkommendes alder og forudsætninger. Både børn og voksne skal tilbydes lektiehjælp. Kommunen kan optimere integrationen ved at støtte frivilliges tilbud om lektiehjælp og kontaktfamilier.

Det bør tilstræbes, at folkeskolen ikke har over 30% fremmedsprogede i klasserne.

Både nytilkomne og herboende danskere har ansvar for, at integrationen lykkes. Det offentlige har en særlig forpligtelse til at gå foran med ansættelse af nydanskere.

2.5.3 Nedbringelse af aborttallet

KD arbejder på landsplan for at få afskaffet loven om fri abort og er ligeledes imod fosterreduktion.

En gravid kvinde, der overvejer provokeret abort, skal have tilbudt "*vejledning om de foreliggende muligheder for støtte til gennemførelse af svangerskabet og for støtte efter barnets fødsel*" (Sundhedsloven § 100, stk. 2).

Regionen skal give tilbud om sådanne samtaler både før og efter et eventuelt abortindgreb.

Regionen skal give tilbud om minimum ½ times støttesamtale med specialuddannet personale. Støttesamtalen skal indeholde en grundig orientering om graviditetens forløb og fostrets udvikling, samt om risici for psykiske følger hos forældrene – primært moderen – ved en eventuel abort.

Den gravide skal allerede hos lægen orienteres om alternativer til provokeret abort – herunder også bortadoption samt den gravides ret til yderligere samtaler i overensstemmelse med ovennævnte lov. Det er aldrig en kommunal opgave at forslå abort. Ingen kvinde må presses til abort – heller ikke hvor scanning viser risici for anormaliteter.

Regionsrådet skal nøje følge kvindernes brug af nævnte tilbud om støttesamtaler. Hvor det viser sig, at kun få gravide benytter tilbuddet, skal det undersøges, hvorvidt tilbuddet om samtalerne er kommunikeret tilfredsstillende.

Regionsrådet skal søge at koordinere kommunernes arbejde med at nedbringe aborttallet. Rådet bør formidle samarbejde med kommunerne om oprettelse af bofællesskaber m.v. for unge mødre og ressourcetsvage forældre – for eks. forældre med misbrug. Det handler om at sikre barnets tarv.

Regionsrådet skal formulere en målsætning om at nedbringe aborttallet indenfor regionen. Ligeledes skal der udformes en politik for at nå det mål.

Kommunerne bør tilbyde ganske unge mødre en "støttefamilie". Større byer eller flere kommuner i fællesskab bør tilbyde attraktive muligheder til unge mødre, der både ønsker at gennemføre en graviditet og en uddannelse. Samtidig skal der tilbydes relevant hjælp i daglige rutiner med et spædbarn.

Der bør oprettes bofællesskaber for teenagemødre. Eventuelt kan flere kommuner samarbejde om opgaven.

Kommunerne bør have et sundhedshus, hvor gravide kan aflægge jordemoderbesøg. Og der skal være mulighed for samtaler med en socialrådgiver med vordende mødre som speciale, med en psykolog og evt. en præst, hvis det ønskes.

Skolerne skal inddrages i det abortforebyggende arbejde. Socialforskningsinstituttet har klart dokumenteret, at undervisning om abort tidligt i folkeskolen er noget af det mest effektive, når unge skal bevidstgøres om abortproblematikken.

Byrådet skal følge udviklingen i aborttallet i kommunen. Der skal formuleres en målsætning om nedbringelse af aborttallet. Og der skal udformes en kommunalpolitisk plan for at nå målet.

2.5.4 Fosterdiagnostik og Fosterreduktion

Fosterdiagnostik må ikke bruges til at frasortere mennesker, der er uønskede eller afviger fra flertallet. Der skal ikke tilbydes præimplantations-diagnostik – d.v.s. sortering af fosteranlæg.

Fjernelse af et eller flere fostre, må kun finde sted ved alvorlig fare for kvindens liv og helbred – aldrig af sociale grunde.

2.5.5 Kunstig Befrugtning

Kunstig befrugtning skal kun gives til par, som efter tre års samliv ikke har kunnet opnå graviditet, og som i øvrigt opfylder visse psykosociale minimumskrav.

Rigtig mange par er henvist til kunstig befrugtning. Denne hjælp skal kun gives af en læge eller under en læges tilsyn og ansvar.

Stop anonyme donorer. Ved kunstig befrugtning skal barnets ret til at kende både sin biologiske far og mor respekteres.

Inseminering og/eller kunstig befrugtning skal kun gives til heteroseksuelle par, der lever sammen. For det er barnets ret at vokse op med sin far og mor. Behandling mod barnløshed kan kun udføres med offentlige midler, til par der ikke selv har kunne få børn, men som burde kunne få det.

2.6 Sygehusområdet

KD vil sikre høj service og tryghed i alle regionens områder. Der skal være sikkerhedsplaner for indsats ved større ulykker, også i yderområderne. Ved fordeling af læger og ambulancer i regionen skal turister medregnes i befolkningsgrundlaget. Det samme skal den længere transporttid i tyndt befolkede områder.

Regionen skal i samarbejde med kommunerne sikre sygdomsforebyggelse, sygdomsbehandling og genoptræning. Dette skal i videst muligt omfang ske i nærmiljøet.

Regionen skal samarbejde tæt med kommunerne om bedst mulig brug af personale, budget og fysiske rammer for at opnå gode patientforløb, øget kvalitet og nærhed. Personalets medindflydelse og arbejdsglæde er afgørende for et velfungerende sygehusvæsen. Det skal være en forudsætning for regionens brug af private sygehuse, at de kan konkurrere på pris og kvalitet.

Lokale sygehuse skal bevares ved at give dem relevante funktioner så som akut og ambulat behandling. Små sygehuse bør så vidt muligt omdannes til sundhedscentre, hvis de skal nedlægges.

Behandling af sygdomme skal tilbydes gratis til alle.

KD støtter tanken om privathospitaler som supplement til det offentlige sygehusvæsen.

Der skal på alle sygehuse indrettes et kirkeligt bederum med kristne symboler finansieret af folkekirken. Alle sygehuse bør have tilknyttet en sygehuspræst, som skal tilbydes kontor og ordentlige arbejdsforhold. Patientens sognepræst skal ved henvendelse kunne holdes orienteret om sognebørns indlæggelse.

Patienter, som er medlem af andre trossamfund, skal hjælpes til kontakt med disse.

2.6.1 Kvalitet og nærhed

Det er vigtigt, at regionen har både større og mindre sygehuse. De store sygehuse kan have mange specialer og mere overordnede funktioner. De decentrale mindre sygehuse kan specialisere sig indenfor bestemte områder. De små sygehuse skal så vidt muligt bevares som f.eks. sundhedscentre eller nærhospitaler.

Alle vore sygehuse skal fortsat kvalitetsudvikles, så behandlingerne bliver blandt Europas bedste. Forskning og uddannelse skal prioriteres højt.

Der skal være frit sygehusvalg, så patienten kan opnå den bedst mulige behandling.

I et stadig forsøg på effektivisering og bedst mulig udnyttelse af ressourcerne må det påses, at operationsstuerne og den ny teknologi har den rette og tilstrækkelige bemanding.

Omstilling fra stationær sengebehandling til ambulat behandling må ikke forceres på bekostning af sikkerhed og tryghed for den enkelte patient.

Ved reducere af personale i forbindelse med rationalisering og besparelse skal det sikres, at den nødvendige faglige ekspertise altid er til rådighed på den enkelte afdeling.

Sygehuse skal have et tæt samarbejde med de praktiserende læger. Ansvars- og arbejdsfordelingen mellem de forskellige personalegrupper skal tilrettelægges således, at den enkeltes uddannelse og ekspertise bruges bedst muligt.

KD vil sikre mest mulig behandling og sundhed for pengene på både offentlige og private sygehuse.

2.6.2 Hurtig akut indsats på ulykkesstedet

Det er afgørende vigtigt, at ambulancer og lægehelikoptere bliver mobile nærhospitaler med det nyeste udstyr til akut stabilisering/behandling på ulykkesstedet og til transport til specialsygehus.

Som udgangspunkt skal ambulancen/helikopteren kunne nå frem til alle lokalområder indenfor højst 15 minutter. Dette kan eventuelt opnås ved hjælp af droner.

2.6.3 Hurtig afklaring og behandling

En sygdom skal diagnosticeres så hurtigt som muligt, især ved risiko for en alvorlig sygdom. Patient og pårørende skal hurtigt informeres om undersøgelsesresultat og behandlingstilbud.

Sygehusene skal tilrettelægge ventelister sådan, at ventetiden er kortere, jo større gener sygdommen giver patienten. Ved livstruende sygdom skal behandling iværksættes umiddelbart efter diagnosen er kendt.

Kort ventetid må ikke opnås på bekostning af kvalitet og sikkerhed.

2.6.4 Sammenhængende patientforløb

Samarbejdet mellem region og kommune er altafgørende for, at hver enkelt patient oplever en sammenhængende behandling og genoptræning.

Regionens sundhedsvæsen skal tænke i helheder for patienten, således at individuelle behov for sundhedsydelse bliver imødekommet. Borgeren skal altid være i centrum.

Enhver patient skal have en kontaktperson, der har hovedansvaret for patienten under hele sygdomsforløbet fra indlæggelse til udskrivning samt ved eventuel opfølgning.

Ved diagnosticering og behandling skal de ansatte vise omsorg for hele mennesket i respekt for den enkelte patients behov og livssyn.

Der skal altid være konkrete aftaler mellem regionens sygehuse og kommunens sundhedspersonale om, hvem der gør hvad, når borgere udskrives og hjemsendes – især når det drejer sig om nyfødte og forældre, om brugere af ældreplejen eller om psykiatriske patienter.

Region og kommune skal samarbejde om forebyggelse og behandling af psykisk syge borgere, og om tiltag i forhold til borgere, der mistrives.

2.6.5 Organdonation

Organdonation er frivillig. Mennesker fødes ikke som potentielt reservedelslager. Man skal derfor aktivt og skriftligt melde sig som donor, før organer må udtages.

2.7 Psykiatri- og Socialområdet

Hurtig hjælp til psykisk syge med selvmordstanker og selvmordsplaner er livsvigtig. Begrænset sengekapacitet må aldrig være årsag til at psykisk syge ikke tilbydes den menneskeligt og fagligt forsvarlige hjælp.

Det skal være muligt, at en person, der har haft en psykisk sygdom – eller stadig har en psykisk sygdom, men har lært at mestre den – i en afgrænset periode som frivillig støtter en bruger, der aktuelt har en psykisk sygdom.

2.7.1 Udredning og behandling

Behandling af psykiatriske patienter skal udvikles og udbygges i et tæt samarbejde mellem regionen, kommunerne og de private tilbud.

Private og selvejende opholds- og behandlingstilbud skal sikres lige konkurrencevilkår i forhold til de regionale og kommunale tilbud. Der skal oprettes tydelige aftaler og kontrakter og føres tilsyn med kvaliteten.

Kommunen skal ansætte støtte- og kontaktpersoner med relevant uddannelse, så borgere med psykiske lidelser får de bedste muligheder for et værdigt liv.

Der skal være tilbud om værested, café, fysisk træning, velegnet bolig, sociale arrangementer og arbejde.

Region og kommuner skal samarbejde om akut døgntilbud for psykisk syge borgere.

Der skal være helt narkofrie bosteder for psykisk syge og socialt udsatte borgere uden misbrugsproblemer. Beboere med misbrugsproblemer skal tilbydes behandling med henblik på at blive stoffrie.

Der skal være fokus på psykiatrisk prægede børne- og ungdomslidelser, f.eks. spiseforstyrrelser.

Kommunen skal tilbyde omsorg og støtte til børn af psykisk syge forældre, inden børnene tager skade.

Alkohol- og narkomisbrugere skal sikres hurtige, målrettede tilbud om behandling i offentlig eller privat regi.

2.7.4 Det frivillige sociale arbejde

Kommunen skal støtte og samarbejde med frivillige organisationer og private borgere, der ønsker at yde en indsats for deres medborgere.

Kommuner og regioner skal støtte det frivillige sociale arbejde med minimum det beløb, der i bloktilskuddet er beregnet dertil.

Det frivillige arbejde må ikke blive en erstatning for fagligt professionelt arbejde og må derfor ikke være årsag til besparelser.

Muligheder for frivillig-aktiviteter skal synliggøres. Der skal oplyses om rammer og tilskud til frivilligt arbejde. Og de frivillige bør inddrages i beslutninger, der berører deres aktiviteter.



Kommunerne bør udarbejde en frivillighedspolitik i tæt samarbejde med relevante organisationer. Til frivilligt socialt arbejde bør der etableres et kontaktudvalg, der inddrager organisationer og foreninger på disses egne præmisser.

Kommunen skal forholde sig positivt til frivilligt socialt arbejde.

Frivilligt arbejde i tilknytning til kirkelige organisationer skal ligestilles med andet frivilligt arbejde.

2.8 Erhvervsudvikling

2.8.1 Erhvervslivet

Regionen skal stimulere en stærk og geografisk afbalanceret erhvervsudvikling og skal støtte udvikling af ny viden og kompetencer. Regionen skal fremme eksisterende virksomheders muligheder for at vokse og nye virksomheders muligheder etablere sig.

Regionen skal fremme erhvervslivet i udkantsområderne bl.a. ved at forbedre infrastrukturen og ved at fremskynde behandlingen af nødvendige godkendelser.

Kommunen skal yde en hurtig og kvalitativ sagsbehandling, der fremmer udvikling i området. Iværksættere skal støttes med rådgivning og erfaringsudveksling.

Kommunen skal via fagskoler og uddannelsesinstitutioner skabe kontakt mellem de uddannelsessøgende og virksomhederne i området.

Kommunernes anlægsopgaver skal udbydes i licitation.

Der skal være fri og fair konkurrence mellem kommunen og det private erhvervsliv i udførelse af kommunale driftsopgaver. I vurderingen af en opgave skal kvalitetskontrollen være enkel, sikker og billig.

Kommunen må ikke favorisere egne institutioner frem for private institutioner på f.eks. handicapområdet. Og kommunen må på ingen måde udnytte, at den foretager visitation til både egne og private institutioner.

Private skoler, dagplejer, daginstitutioner og hjemmehjælpere skal sikres samme grundlæggende vilkår som kommunens egne tilbud.

2.8.2 Turismen

Kommunen og regionen skal aktivt samarbejde med turistforeninger i markedsføring og bidrage med økonomiske og udviklingsmæssige ressourcer både lokalt og regionalt.

Turisterhvervet skal løbende udvikles kvalitetsmæssigt under hensyntagen til de lokale forhold og muligheder i respekt for natur og miljø.

Helårsturismen skal fremmes ved bedre adgangsmuligheder til Danmarks natur, herunder nationalparkerne. Interesseskonflikter skal løses i respekt for borgerne og den lokale naturs og kulturs egenart.

Den aktive oplevelses-ferie til fods og på cykel, lystfiskeri, golf, landboturisme m.m. skal støttes under hensyntagen til beskyttelse af naturens bæredygtighed. Derfor skal der kunne oprettes naturområder uden offentlig adgang.

Kystturisme skal vurderes på naturens bæredygtighed og beskyttelse.

2.8.3 Lokale uddannelses tilbud

For at opnå en bred vifte af kvalificerede uddannelses tilbud for unge og voksne, skal regionen arbejde for oprettelse af videregående uddannelser. I tyndt befolkede områder er det oplagt, at uddannelsesstederne samarbejder om administration, udbud af fag, læreransættelse og lign.

Lokale uddannelsestilbud skal bevares, så længe det er kvalitetsmæssigt forsvarligt. Og der skal være et passende udbud af kollegieværelser og ungdomsboliger. Lokale uddannelsestilbud kan eventuelt også bevares via netuddannelser.

2.8.4 Gode trafikforbindelser

Regionens erhvervsvirksomheder skal sikres hurtig og bekvem adgang til store indfaldsveje og motorveje.

Transport og infrastruktur skal planlægges langsigtet og i sammenhæng, så fejlinvesteringer undgås.

“Landevejsprincippet” skal indføres, så søtransport til og fra øerne ikke bliver dyrere end ved tilsvarende transport over land.

Der skal være sammenhæng i den kollektive trafik. I tyndt befolkede områder skal der suppleres med teletaxa-ordninger. Der skal sikres offentlig transport til alle ungdomsuddannelsessteder for studerende fra oplandet.

2.9 De mindre bysamfund

Lokalområder og mindre bysamfund skal bevares og udvikles, fordi der er særligt gode betingelser for menneskelig trivsel.

Centralisering af opgaverne i stat, regioner og kommuner skal modvirkes for at bremse affolkningen i de mindre bysamfund.

Lukkeloven skal genindføres som et værn for de mindre butikker specielt i lokalområderne.

Kommunen skal yde en aktiv indsats for at bremse de negative følger af lukkelovens afskaffelse.

Servicefunktioner som posthus, apoteksudsalg, billetekspedition, bogudlån m.v. skal i mindre bysamfund kunne kombineres med privat handel.

Børneinstitutioner, skoler og fritidsfaciliteter skal så vidt muligt bevares i de små bysamfund.

Kommuner med flere landsbyer skal oprette et landsby-kontaktudvalg, der kan arbejde på tværet af sektorudvalgene. Udvalget skal have økonomiske midler til udvikling af landsbyerne.

Kommunen skal sørge for byggemodne grunde i de mindre bysamfund. En del grunde bør udlægges som stor-parceller. Lokalplanerne bør give vide rammer for byggestil og -udseende.

FAKTABOKS: Stor-parceller

Meget store byggegrunde på ofte flere tusinde kvadratmeter, og ofte med mulighed for at bygge flere parcelhuse.

Herning har storparceller til salg, måske kan planafdelingen her hjælpe med en mere præcis definition

Kommunen bør sikre nedrivning af de mange usælgelige huse, der er uegnet til menneskebolig.

Landsbyerne skal sikres offentlig transport, selv om busdrift giver underskud på grund af få passagerer.

Mindre erhvervsvirksomheder, der ikke belaster miljøet, skal inspireres til at etablere sig i lokalområdet, f.eks. i tomme landbrugsbygninger.

Kommunen skal sikre nærdemokratiet ved at høre lokale råd og borgerforeninger i sager, der vedrører lokalområdet.

Ansøgning om miljøgodkendelser m.v. af husdyrbrug skal behandles og afgøres indenfor Miljøstyrelsens tidsfrister.

2.10 Bæredygtig planlægning og miljø

2.10.1 Generelt

Alle kommuner skal arbejde på at blive CO₂-neutrale.

Regionerne skal øge bidraget til et forbedret globalt klima. Den regionale vækst- og udviklingsstrategi skal vurderes på dens indflydelse på miljø og klimaforhold.

Kommunerne skal lægge planer for sikring mod klimaforandringer – især vandstigning. Mindst én gang i hver valgperiode skal kommunen ajourføre en generel miljøpolitik som grundlag for den fysiske planlægning.

Kommunerne skal planlægge hen imod mindre forurening og begrænset ressourceforbrug. Dette kan bl.a. opnås ved decentral opgaveløsning så tæt på borgeren som muligt og ved samarbejde på tværs af kommunegrænser.

2.10.2 Energi

Ved nybyggeri og renovering af bygninger skal regionen benytte energibesparende løsninger, der lever op til energiklasse 1.

FAKTABOKS: Energiklasse I

Energiklasse 1 dækker både over bygninger med et lavt energiforbrug og bygninger, der fremmer bæredygtig adfærd og et godt miljø.

Mange aspekter af bæredygtighed

Bæredygtigt byggeri dækker over sociale, økonomiske og miljømæssige aspekter. Disse er f.eks. et minimalt energiforbrug, brugernes trivsel, totaløkonomi, arbejdsmiljø og indeklima.

Byggematerialer, der påvirker miljøet mindst muligt gennem deres samlede levetid, er med til at gøre en bygning bæredygtig sammen med holdbare, vedligeholdelsesfri løsninger.

God arkitektur bidrager til, at bygningen ikke bliver revet hurtigt ned, men får en lang levetid, fordi det er rart at bo eller arbejde i.

Bæredygtighed handler også om en fornuftig balance mellem investering og den værdi, som det færdige resultat, giver kunden.

For at opnå energiklasse 1, skal det indtænkes helt fra begyndelsen af projekteringen.

Regionen skal medvirke til miljørigtige anlæg for energiproduktion f.eks. havmølleparker og solcelleanlæg.

Offentlige bygninger skal løbende miljø-vurderes. Og miljøtiltag med en tilbagebetalingstid under 10 år må kun afvises med skriftlig begrundelse.

Udnyttelse af anden generations energiafgrøder og husdyrgødning til energiproduktion skal fremmes. Reduktion af brændstofforbruget skal være en væsentlig parameter i trafikplanlægningen.

FAKTABOKS: Andengenerations energiafgrøder

Andengenerations biobrændsel laves af affald fra landbruget, industrien og husholdningerne, så som halm, træ og organisk affald.

Forskellen mellem anden- og første generation er at anden generation er afbrænding af affald og bioprodukter, som eksisterer i forvejen, mens første generation er afbrænding af afgrøder, som for eksempel fødevarer eller træer, som man aktivt planter for senere at brænde det af. Det resulterer ofte i fældning af regnskov eller optager marker, som kunne være brugt til produktion af fødevarer.

Anden generations biobrændsel har derudover en CO₂-reduktionen er på mellem 70-90 pct. i forhold til første generation.

Det skal kunne betale sig for landbruget at producere biogas.

Biogas skal udnyttes i elgasturbiner som supplement til vindmøller. Olie- og gasfyr skal erstattes af eldrevne varmepumpeanlæg.

Automatiske sorteringsanlæg skal produktudvikle vores affald, så det bedre kan genanvendes eller afbrændes sammen med træ på elværkerne, idet Danmarks miljø og eksportmuligheder bedres, når vi i praksis kan demonstrere, hvordan energikilderne kan samarbejde.

2.10.3 Forsyningsvirksomheder

Kommunerne skal koordinere forsyning af vand, varme, kloak, kabel-TV m.v. i tættere bebyggede områder. Mindre landsbyer og landområder skal kunne vælge andre løsninger i respekt for miljø og naboer.

Kommunerne skal gennem affaldshåndtering sikre øget genanvendelse af affaldet. Borgerne skal have tilslutningspligt til sådanne ordninger. Organisk affald skal så vidt muligt genanvendes i nærmiljøet.

Kommunerne skal give vedvarende og ikke-forurenende energi positiv særbehandling.

Restriktioner skal om fornødent anvendes for at sikre fremtidig forsyning af vand, råstoffer m.v.

2.10.4 Boliger

Der skal tilbydes et varieret udbud af byggegrunde og boliger – herunder andels- og almennyttige boliger. Der skal være mulighed for kreative boligformer, storparceller m.v.

I boligkvarterer skal der udlægges grønne områder, legepladser og lign.

Uddannelsessøgende skal kunne bo i nærheden af uddannelsesstedet.

2.10.5 Erhverv

Den tunge og svære industri skal placeres i egentlige industriområder. Ikke miljøbelastende håndværk og liberalt erhverv skal kunne placeres i visse boligområder.

Der skal kunne etableres små virksomheder i tomme landbrugsbygninger for at sikre liv i landsbysamfund.

2.10.6 Trafik

Vejnet og kollektiv trafik skal have en fast struktur, så erhvervsvirksomheder og borgere kan planlægge i tillid til, at deres transportbehov er opfyldt i en længere årrække. Kollektiv trafik skal være veludbygget i tættere bebyggede områder. I tyndt befolkede områder skal der udvises kreativitet bl.a. med telebus-ordninger o.lign.

Cykel- og gangstier skal sikre bløde trafikkanter. Sikker adgang til skole og fritidsfaciliteter skal have høj prioritet.

2.10.7 Miljø

Danmark skal være et miljøforegangsland og lægge pres på andre lande for at opnå internationale aftaler om begrænsning af forurening.

Indsatsen mod globale miljøproblemer skal have højeste prioritet. Hvis prisen for et samfund i økologisk balance er lavere levestandard, skal vi være klar til at betale denne pris.

Vi skal forvalte både den levende natur og andre naturressourcer ansvarsbevidst og med tanke på de kommende generationer. Hensynet til natur og miljø skal prioriteres højere end menneskers materielle overflod.

Vi skal videregive jorden og dens miljø i en bedre tilstand end den nuværende. Miljøproblemer skal så vidt muligt løses internationalt.

Forurenende virksomheder skal indgå i et forpligtende samarbejde med myndighederne for at skåne miljøet mest muligt. Udgifter i den forbindelse skal principielt betales af forurenerne.

Regionen skal fortsat beskytte grundvandet mod punktforurening fra f.eks. industrier og tankanlæg.

FAKTABOKS: Punktforurening

Punktforurening sker typisk fra lossepladser eller industrigrunde. I Danmark findes tusinder af lossepladser og gamle grusgrave, som er blevet brugt som losseplads. Regnvandet opløser forurenede stoffer på disse steder og fører dem ned til grundvandet.

(Fra Vandetsvej.dk: <https://www.vandetsvej.dk/forureningstyper>)

Kommunerne skal have en høj miljø-profil, der bl.a. skal udmøntes i et lavt forbrug af kemikalier og gødning på kommunale arealer.

Kommunen skal gå foran med tiltag for energibesparelse og skal tilbyde rådgivning herom til private. Alt kommunalt byggeri skal opfylde energiklasse 1.

Kommunens miljøtilsyn skal baseres på dialog og vejledning, så unødvendige konfrontationer undgås.

Der skal sikres god adgang for både lokale og turister til naturområder gennem naturpleje, anlæg af stier, rastepladser og faciliteter for friluftsliv. Områder med natur af særlig interesse og kvalitet skal fredes. Forurening af naturen – specielt i søer og vandløb skal reduceres.

Der skal være gode informationstavler og adgangsveje, så man kan færdes i naturen uden at beskadige eller slide den ned.

Planlovens bestemmelser om landzoner skal administreres tilpas fleksibelt, så landdistrikterne kan udvikles.

2.10.8 Klima

Kommunen skal aktivt føre en politik med henblik på klimaforbedringer. Private skal have muligheder for at etablere husstandsmøller, jord- og solvarmeanlæg – herunder også jordbaserede solvarmeanlæg. Der skal altid tages hensyn til naboers høringssvar og eventuelle klager over opstillingen.

Al madaffald fra kommunens køkkener skal gives videre eller bringes til biogasanlæg og omdannes til el og varme. Samme krav skal stilles til selvejende institutioner, der har driftsoverenskomst med kommunen.

Organisk materiale fra kommunens rensningsanlæg skal i biogasanlæg omdannes til el og varme.

2.10.9 Økologi

Staten skal yde økonomisk støtte til produktion af økologiske fødevarer, især gennem støtte til omlægning af produktionen fra konventionel til økologisk landbrug. Tilskuddet skal stå i et passende forhold til de tilskud, som konventionelle landbrug kan få for tilsvarende miljøskånsom drift.

KD mener, det er en samfundsmæssig opgave at sikre objektiv viden om økologiens faktiske betydning for miljø, sundhed og værdiskabelse.

2.11 Kultur og fritid

KD ønsker at værne om den kristne kulturarv og styrke såvel den folkelige som den mere elitære kunst og kultur.

2.11.1 Kulturlivet

Kultur er aktiviteter, som mennesker har i fællesskab. Kommunen skal derfor give økonomisk støtte til at bevare og udvikle vor kultur.

Kulturaktiviteter rækker langt ud over kommunale grænser. Derfor bør kommunerne oprette venskabsforbindelser med kommuner i andre lande – også i u-lande.

Alle kommuner skal så vidt muligt have et veludviklet biblioteksvæsen. Museer og lokalhistoriske arkiver skal kunne vise kulturens udvikling op til vore dage. Samarbejde mellem skoler og museer bør udbygges f.eks. ved ansættelse af museums-pædagoger.

Lokal radio og tv er væsentlige formidlere af lokale nyheder og synspunkter og skal derfor støttes. Især skal ikke-kommercielle radio- og tv-stationer støttes, f.eks. med tildeling af faciliteter.

Teater- og musikliv skal støttes f.eks. ved abonnements-tilskudsordninger eller med underskudsdekning ved arrangementer.

2.11.2 Det øvrige fritidsliv

Kommunen skal mod en vis brugerbetaling stille sports- og fritidsfaciliteter til rådighed for borgerne. Alle kommuner bør tilbyde fritidsaktiviteter på tværs af generationer. Hertil kan bl.a. daginstitutioner og skolelokaler anvendes.

Det idébetonede børne- og ungdomsarbejde skal støttes på lige fod med andet børne- og ungdomsarbejde. Det samme gælder for den del af fritidslivet, som har et bredt aktiverende sigte. Det skal prioriteres højt at få nydanske børn med i forenings- og idrætslivet.

Folkeoplysningsudvalg med en bred sammensætning af folk med kendskab til aktiviteter og behov bør have en stor indflydelse på de kommunale støtteordninger.

2.11.3 Fritidsundervisning

Kommunen skal sikre et varieret tilbud om undervisning i fritiden for alle aldersgrupper – det være sig i den kommunale ungdomsskole og musikskole for alle børn og unge i kommunen. Derudover skal der være tilbud om aftenskole med mulighed for deltagelse i prøveforberedende voksenundervisning.

Oplysningsforbundene må i lokalområdet tilstræbe et samarbejde om tilbuddene, så ressourcerne udnyttes optimalt.

2.12 Økonomi og arbejdsvilkår

2.12.1 Økonomistyring

KD er imod den statslige detailstyring af kommunerne. De lokale politikere skal have frihed til at forvalte det ansvar for kommunens budgetter og serviceniveau, som de er valgt til.

Den interne kommunale udligning bør i højere grad tilgodese kommuner med lave gennemsnitsindkomster pr. borger. Det vil bidrage til højere serviceniveau i yderområderne og derved modvirke en koncentreret befolkning i de større byer.

Strukturplanlægningen bør være langsigtet for at skabe de bedste forudsætninger for en solid og målrettet økonomi. Besparelser må ikke ramme de dårligst stillede. Forenkling af administrationen bør gennemføres, hvor det er hensigtsmæssigt.

Kommunens økonomi skal hvile på et ansvarligt grundlag. Låntagning bør kun ske til langvarige investeringer samt til udbygning af den offentlige service.

For at forbedre budgetlægningen bør kommunerne indføre begrebet "Ethiske budgetter". D.v.s. at man først fastlægger serviceniveauet og derefter sætter pris på.

Kommunale opgaver skal kun udliciteres, hvor der med stor sikkerhed kan opnås økonomisk fordel og under forudsætning af, at kvalitet og medmenneskelighed i de leverede ydelser kan fastholdes.

De selvejende daginstitutioner skal bevares. Og kommunerne skal købe ydelser hos interesseorganisationer og private på f.eks. ældre- og handicapområdet.

Økonomisk detailstyring skal ske så tæt på brugerne som muligt (decentralt), f.eks. i skoler, daginstitutioner, plejehjem m.v. for at give brugerne størst muligt medansvar.

Administrationen skal være så fleksibel, at institutionerne har frihed til at overføre såvel overskud som underskud mellem årene indenfor en fastsat ramme, uden at kommunen blander sig.

2.12.2 Udlicitering

Udlicitering er ikke et mål, men et middel, der bør overvejes – især på områder hvor det kan give brugerne en reel valgmulighed. For at udlicitere en opgave skal følgende forudsætninger opfyldes:

- Opgaven skal beskrives, så der ikke er tvivl om omfang og kvalitet
- Det skal til stadighed kontrolleres, at opgaven udføres korrekt og at kvaliteten er i orden
- Servicen overfor brugeren må ikke forringes
- Visitering og tilsyn skal forsat være kommunens opgave
- Det offentlige må ikke afskæres fra selv at udføre de udliciterede opgaver, hvis udliciteringen viser sig at have negative konsekvenser
- Udlicitering af offentlige opgaver må ikke være en hindring for, at private institutioner kan videreføre driftsoverenskomster med kommunen
- Udlicitering bør i de fleste tilfælde deles op i mindre enheder, så også små og mellemstore virksomheder kan være med
- Udbudsmaterialet skal svarende til kommunens egne regler stille krav til arbejdsmiljø, til miljøet generelt og til mulighed for fleksjob og integration af nydanskere
- Udlicitering må ikke medføre brugerbetaling på plejeopgaver og nødvendig praktisk bistand til ældre og handicappede

2.12.3 Kommunen som arbejdsgiver

Kommunen skal føre en aktiv og fremsynet personalepolitik med kontinuerlig efteruddannelse, så kommunens organisation kan servicere borgerne optimalt med en tidssvarende betjening.

Kommunen skal respektere organisationsfriheden for medarbejderne.

Som arbejdsgiver skal kommunen være positiv overfor deltidsbeskæftigelse. Fleksjobordninger skal opprioriteres, så borgere med nedsat arbejdsevne kan få et job.

Ansvar og kompetence skal delegeres længst muligt ud i organisationen.

Alle modtagere af kontanthjælp skal som udgangspunkt udføre et relevant arbejde, der kan give pågældende selvrespekt og lettere adgang til det almindelige arbejdsmarked.

2.12.4 Det rummelige arbejdsmarked

Det er en menneskeret at kunne deltage på arbejdsmarkedet med de ressourcer, den enkelte har til rådighed.

Derfor skal kommunen leve op til definitionen af det rummelige arbejdsmarked, der indebærer:

- Forebyggelse af, at ansatte udstødes fra arbejdsmarkedet p.gr.a. nedsat arbejdsevne.
- Fastholdelse af ansatte, der er udsat for afskedigelse p.gr.a. nedsat arbejdsevne.
- Rekruttering og integration af personer, der står udenfor arbejdsmarkedet p.gr.a. nedsat arbejdsevne.

Desuden skal kommunen leve op til kravene for at opnå arbejdsmiljøcertifikat, hvilket betyder:

- at kommunens indsats på arbejdsmiljøområdet skal være på et højt niveau.
- at kommunen har truffet beslutning om, hvordan den vil arbejde for sundhedsfremme.
- at kommunen skal kunne dokumentere, at kravene er opfyldt.

Det offentlige bureaukrati skal smidiggøres, så iværksættere får lettere ved at komme i gang.

Kommunen skal yde en særlig indsats for, at unge kan komme i uddannelse og arbejde.

Kommunens beskæftigelsesafdeling skal yde en effektiv, konstruktiv og problemløsende sagsbehandling med borgerens trivsel og udvikling i centrum.

3.0 Afslutning

Dette papir dækker ikke: Udenrigspolitik, Skatte- og Økonomipolitik, Kirkepolitik, EU-politik, Forsvars politik og andre områder, der varetages af Folketinget og omfatter hele Danmark. Landspolitiske emner er kun medtaget, i det omfang at kommuner eller regioner i deres administration af politikkerne, har indflydelse på hvordan de bliver forvaltet.

Vedttaget på HB-mødet den 27. august 2016 med klausul om sproglig bearbejdning i PGU.

Dette arbejde afsluttet på PGU's møde 6. marts 2017